

Koncepcja Erika Eriksona

- Indywidualny rozwój to zmaganie się z „tematami życia”, które są typowe dla określonej fazy życia
- Przybiera ono charakter konfliktu i prowadzi przez kryzysy życiowe
- Konflikt może być rozwiązany pomyślnie lub niepomyślnie
- Pomyślne rozwiązanie kryzysu umożliwia przejście do następnych „tematów życia” i rozwój zdrowej osobowości

Koncepcja Erika Eriksona

- Osoba, która nie jest w stanie w sposób satysfakcjonujący rozwiązać kryzysu będzie w późniejszych latach przeżywać problemy z nim związane, przez co dalszy rozwój będzie ograniczony
- Kryzys psychospołeczny powstaje poprzez wzajemną grę wzrostu organizmu człowieka i wymagań społecznych
- Krytycy koncepcji wskazują na prymat procesów biologicznych, które uzyskują uniwersalną prawomocność

Koncepcja Erika Eriksona

<p><u>1 rok życia - zaufanie vs. brak zaufania</u> Dziecko potrzebuje spójnej i trwałej troski, aby mogło wykształcić w sobie poczucie bezpieczeństwa</p>	<p>Zaufanie do świata i nadzieja na przyszłość</p>	<p>Podejrzliwość, brak poczucia bezpieczeństwa, obawa o przyszłość</p>
<p><u>2 rok życia - autonomia vs. wstyd i zwątpienie</u> Dziecko potrzebuje dróg uniezależnienia się od rodziców. Metody wychowawcze stosowane przez rodziców nie powinny być zbyt sztywne i surowe.</p>	<p>Poczucie autonomii i własnej wartości</p>	<p>Uczucie wstydu i zwątpienia we własne zdolności kierowania sobą</p>
<p><u>4 i 5 rok życia - inicjatywa vs poczucie winy</u> Dziecko poznaje swoje otoczenie i planuje nowe działania w nim. Ciekawość seksualna dziecka powinna być traktowana przez rodziców ze zrozumieniem,</p>	<p>Zdolność do inicjowania działań i czerpanie przyjemności z ich realizowania.</p>	<p>Obawa przed karą i poczucie winy za przeżywanie określonych uczuć</p>
<p><u>Od 6 do 11 roku życia - przedsiębiorczość vs poczucie niższości</u> Dziecko opanowuje wiedzę i umiejętności właściwe jego kulturze</p>	<p>Poczucie kompetencji i sukcesu. Wiara we własną zdolność realizacji celów i osiągnięcia różnych rzeczy</p>	<p>Nieakceptujące reakcje ze strony innych mogą przyczynić się do powstawania uczuć niedostosowania i niższości</p>

Koncepcja Erika Eriksona

<p><u>Dorastanie (12 – 18 lat) -</u> tożsamość vs rozproszenie ról Młody człowiek poszukuje spójnej tożsamości osobowej i zawodowej</p>	<p>Ujmowanie siebie w kategoriach spójnej i zintegrowanej osobowości z ukształtowanym poczuciem tożsamości</p>	<p>Zagubienie w kwestii własnej tożsamości</p>
<p><u>Wczesna dorosłość (20 – 30 lat)</u> - intymność vs samotność Człowiek poszukuje bliskich i trwałych związków z innymi, szczególnie partnerem odmiennej płci</p>	<p>Umiejętność przeżywania miłości i oddania w stosunku do innych</p>	<p>Samotność; pozbawione treści związki z innymi</p>
<p><u>Średnia dorosłość (40 – 64 lat)</u> Produktywność vs stagnacja Jednostka poszukuje adekwatnych dla siebie form produktywności i twórczości, jak również własnego wkładu do społeczeństwa jako całości</p>	<p>Zdolność do opieki i troski o innych w szerokim tych słów znaczeniu</p>	<p>Brak rozwoju; nuda i nadmierna troska o siebie samego</p>
<p><u>Późna dorosłość (65 +) -</u> integracja vs rozpacz Jednostka dokonuje bilansu i oceny swoich osiągnięć w życiu</p>	<p>Poczucie satysfakcji z własnego życia i dokonań; akceptacja śmierci</p>	<p>Żal z powodu błędów życiowych i straconych szans; lęk przed śmiercią</p>